

האשה בתרא פרק שישה עשר יבמות

סמורת הש"ס

כליו דחיישין לשאלה - וכליו מלא קשור ללא חיישין לשאלה איכא למימר בכלים שאין דרכן להשלים כמו שפירש ריב"ן ללא חיישין לשאלה : **כליו** דחיישין לשאלה - ואם תאמר מלא פירות בכלי דבפי' אלו מליאות (ב"מ דף קד:) משמע דהו' סימן ויחזיר ואמאי לא חיישין לשאלה ויש לומר

מוכסא הוא - ואע"ג דסימנין דרבנן אסימן כי האי סמכין אפילו (ה) אחיסור דאורייתא : דארוך וגו' - לאו סימנין נינהו : כליו - בגדיו שמה לאחר השלין ואותו אחר מת ורלוהו אלו וסבורים שהו' בעל הבגדים : תמור כסימני אוכף - דקיימת לן באלו מליאות (ב"מ דף קד מי) דמהדרין : לא שייני אינשי - בעל החמור לא היה שואל אוכפו של זה לחברו : **דמסקיב לים** - דאשי"ר - מאי פ"י : מלאו קשור בכיס בו - מאי איכא למימר ליחוס אע"פ שהוא מכיר את הכיס יש לחוש שמה השאילו לאחר וקשר בו גט זה והחזירו לזה וסכה בו את הגט : **ליוסא** - שמה יעשה חותם וזורה כנגד עבדתו וילך ויראהו לאשתו ויטול הימנה כל אשר ישאל : **מנחשי אינשי** - שלא יטול זה מזוה וחי קשיא הא קתני או שנמלא בין כליו הא אמרן דחיישין לשאלה לא קשיא כליו דמתנין הייט בגדיו ודרך להשאל מלבושים וכליו דגיטין הייט בין כלי תשמישי ביטו כתיבתו שאין דרך להשאלים : **ואיבעית אימא כליו** - דמתני' דקתני בגופו ובכליו דלא סמכין אסימנייהו : **כסומי ויחזיר** - דלא אמרינן הו' סימן בגלבושו אי שחורין הו' או לבנים הו' דאין זה סימן שיהרבה יט שחורין ולבנים ואדומים : **והא קתני פיעא** - דמתני' (לקמן דף קכ"א) : **מן הארכובא ולמטא לא הנשא** - דחיי ואי משום טביעה הואיל ומים שאין להם סוף חיישין שמה ילא מן המים ועלה ברחוק פרסה או יותר ולא ראוהו קתני מן הארכובה ולמעלה הנשא אלא מגוייד לא חיי : **שמי מיל דמרוו מפס** - מחזיקות ומגדלות כזב המכה וחברו מיטרף ריח לאילני במס' תענית (דף ג:) : **גידיה לגמליה** - לשון גורו אילנה (דניח ד) : **ולא אפסקיה לגערומיה** - ולא הפסיק לגמור את קול גערותו שהיה טעור עד שמת : **מלוכבא** - באש שמתוך המכה מתרפא : **זכרס** - הנשחט : **יכסבו ויפגו** - אלמא כחי מחזיקין : **ומשני מי הוא** - לפיכך גיטו גט וסופו למות הלכך מעידין : **אלא מעתה** - הואיל ודלמי ימות היא גולה השוחטו אם נפל סכין מידו עליו ושחטו אלמה תניח און גולה ואפילו מת שמה מחמת דבר אחר מת : **על ידו** - כשביטו : **הרוח בלבללו** - ומחמת הרוח מת הלכך דבר ברור שישות קודם שיתירוה לינשא והשתא פריך ליה ממגוייד וגוסס ואתו גוסס שסופו למות הוא מת לאלתר והוא הדין נמי דמגוייד מייט לאלתר מדקתני מגוייד בהדי גוסס וא"ת בלאו מילתיה דרשב"ל תקשי ליה רישא לסיפא וי"ל דמעיקרא לא קשיא ליה רישא לסיפא דמאי לאוקמי רישא דאין מעידין היינו לאלתר וסיפא דתנשא היינו לאחר י"ב חדש אבל אמילתיה דרשב"ל לא מני' לשנוי : **ארא** מעתה יהא גולה על ידו - לשואל דחשיב ליה מת קפריך דיון דמת הוא יש לו לגלות דס"ד טעמא דחייב לגלות לפי שמת נאלתר אבל לא מת לאלתר לא יתחייב גלות כלל דלישנא דוימות דכתיב גבי גלות משמע ליה שמת לאלתר ולית ליה השתא הא דאמרינן בפרק אלו נערום (כתובות נב: וס) ונקמה המכה בשוגג מאי ונקמה ונקמה מגלות ואע"פ שחייב מיתה במזיד אפילו לא מת (ב) זמן מרובה יש חילוק בין מיתה לגלות כי היכי דמפלגי בין דרך ירידה לדרך עלייה גבי גלות ולא גבי מיתה אבל אין לומר דמאס רוח בלבללו או קירב מיתתו אין לנו לפטוריו כיון שמת לאלתר דהא אכתי לא ידעינן להכי טעמי :

סימן מובהק קא מיפלגי מר סבר סימן מובהק ומר סבר לאו סימן מובהק ולהך לישנא דאמר רבא סימנין דאורייתא הא קתני אף על פי שיש סימנין בגופו ובכליו גופו דארוך וגו' כליו דחיישין לשאלה ואי חיישין לשאלה חמור בסימני אוכף היכי מהדרין לא שיילי אינשי אוכפא דמסקיב ליה להברא מצאו קשור בכיס ובארנקי ובטבעת היכי מהדרין טבעת חייש לזיופי כים וארנקי מנחשי אינשי ולא מושלי ואיבעית אימא כליו בחזירי וסומקי : ואפילו ראוהו מגוייד וכו' : למימרא דמגוייד חיי ורמינהי *אדם אינו מטמא עד שתצא נפשו אפילו מגוייד ואפי' גוסס טמויי לא מטמא הא מיהויי לא חיי אמר אביי לא קשיא הא ר"ש בן אלעזר הא רבנן דתניא מעידין על המגוייד ואין מעידין על הצלוב רבי שמעון בן אלעזר אומר אף על המגוייד אין מעידין מפני שיכול לכוות ולחיות ומי מצית לאוקומי כר"ש בן אלעזר והא קתני סיפא *מעשה בעסיא באחד שישילשלוהו לים ולא עלתה בידם אלא רגלו ואמרו תבמים מן הארכובה ולמעלה תנשא מן הארכובה ולמטה לא תנשא שאני *מיא דמרוו מכה והאמר רבה בר בר הנה לדידי חזי לי הווא מייעא דשקיל ספסירא וגיידיה לגמליה ולא אפסקיה לגערותיה אמר אביי הדיא כדושה הויא רבא אמר בסכין מלוכבת ודברי הכל : והיה אוכלת וכו' : אמר רב יהודה אמר שמואל כ"ל שנו אלא ממקום שאין נפשו יוצאה אבל ממקום שנפשו יוצאה מעידין *וא"ר יהודה אמר שמואל ישחט בו שנים או רוב שנים וברח מעידין אינו *והאמר רב יהודה אמר שמואל ישחט בו שנים או רוב שנים ורמו ואמר כתבו גט לאשתי הרי אלו יכתבו ויתנו חי הוא וסופו למות אלא מעתה יהא גולה על ידו אלמה תניא ישחט שנים או רוב שנים הרי זה אינו גולה הא איתמר עלה אמר רב הושעיא חיישין שמא הרוח בלבללו אי נמי שמא איהו קירב

ללא חיישין לשאלה - וכליו מלא קשור ללא חיישין לשאלה איכא למימר בכלים שאין דרכן להשלים כמו שפירש ריב"ן ללא חיישין לשאלה : **כליו** דחיישין לשאלה - ואם תאמר מלא פירות בכלי דבפי' אלו מליאות (ב"מ דף קד:) משמע דהו' סימן ויחזיר ואמאי לא חיישין לשאלה ויש לומר ללא חיישין לשאלה אלא בדבר איכור אבל במזון לא חיישין לשאלה וא"ת א"כ מאי פריך הכא והתם חמור כסימני אוכף היכי מהדרין ניחוש לשאלה והא במזון לא חיישין לשאלה וי"ל דפשיטא ליה ודאי אפי' אי חיישין לשאלה מן התורה אבל מדרבנן לא חיישין לשאלה להחזיר אבדה אבל קשה היכי מפיקין מקרא דמהדרי חמור כסימני אוכף ניחוש לשאלה מן התורה מיהו למסקנא אחי שפיר דלא חיישין לשאלה אפי' בלחור : **איבעית אימא** כליו בחזירי כו' - ולעולם לא חיישין לשאלה וא"ת בפרק כל הגט (גיטין מי וס) תנן מלאו בחפיסה או בדלוסקמא אם מכירו כשר פי' אם מכיר הגט ולמה לי שכיב הגט אפילו אינו מכירו נמי כיון דמכיר חפיסה ולדלוסקמא די בכך דהא לא חיישין לשאלה ויש לומר דה"פ אם מכירו לחפיסה ולדלוסקמא שהם שנו כשר ואע"ג דנקט לשון יחיד אין לחוש ואע"ג דחפיסה הו' לשון קבצה דמפרש התם דחפיסה היא חמת קטנה מ"מ נקט לשון זכר משום דלדלוסקמא דהו' לשון זכר כדחיי כחוספתא עשרה דלוסקמות מלאים שטרות מסרתי לך וללישנא קמא דחיישין לשאלה מיידי התם שידוע שקן איבדו בחפיסה ולהכי לא חיישין לשאלה וס' אחר כך בע"ה :

תוספות ישנים
מבויי הוא דלא טעמא הא מחייל לא חיי - וא"ת מנא ליה למידק הכי הא גוסס קתני דלא שייך למידק הכי דהא דלמי און מעידין על גוסס וי"ל דלא דמי לגוסס כי נמי חיי אחר כך להשעין דלא טעמא והגם דכהן מוזהר מליגע בו כדנפקא לן מקרא בפרק ג' מיין [דף מג ע"א] להחלו משעשה הלל (הלל במזיד) אבל מגוייד אי מחייל חיי לא אחר כך להשעין דלא טעמא :

הגהות הב"ח
(ה) רש"י ד"ה מוכסא וכו' אפילו באיסור : (ב) ח"ס ד"ס אלא וכו' אפי' לא מת לאלתר אלא לאחר זמן מרובה :

מיר מ"ג אהלות ס"א מ"ז

[לקמן קכ"א]

[עלי מ"י לקמן קכ"א]

[גישין עב]

ס

לגבי גלות פטור ומיהו לענין אשתו מעידין עליו דודאי ימות : **קירב** תקשי ליה רישא לסיפא וי"ל דמעיקרא לא קשיא ליה רישא לסיפא דמאי לאוקמי רישא דאין מעידין היינו לאלתר וסיפא דתנשא היינו לאחר י"ב חדש אבל אמילתיה דרשב"ל לא מני' לשנוי : **ארא** מעתה יהא גולה על ידו - לשואל דחשיב ליה מת קפריך דיון דמת הוא יש לו לגלות דס"ד טעמא דחייב לגלות לפי שמת נאלתר אבל לא מת לאלתר לא יתחייב גלות כלל דלישנא דוימות דכתיב גבי גלות משמע ליה שמת לאלתר ולית ליה השתא הא דאמרינן בפרק אלו נערום (כתובות נב: וס) ונקמה המכה בשוגג מאי ונקמה ונקמה מגלות ואע"פ שחייב מיתה במזיד אפילו לא מת (ב) זמן מרובה יש חילוק בין מיתה לגלות כי היכי דמפלגי בין דרך ירידה לדרך עלייה גבי גלות ולא גבי מיתה אבל אין לומר דמאס רוח בלבללו או קירב מיתתו אין לנו לפטוריו כיון שמת לאלתר דהא אכתי לא ידעינן להכי טעמי :

חיישין שמה הרוח בלבללו - ודוקא בגלות ולא במיתה כדפרישית לעיל והא דאמר ונקמה המכה מגלות הא לא הלך על משענתו אע"פ ששהה הרבה חייב גלות איכא למימר כיון דליכא בלבללו דרוח כיון כתיבא דשישא ולא פירכס כלל :

לקולא